

Koolilapsed said looduskaitsemapi

Rohe-roheliste kaantega "Eesti looduskaitse" jõuab peatselt kõikidesse meie koolidesse. Parajalt kergena kätte võtta ja kaunist loodusvärvilise pilgupüüdjana peegeldab uus trükis meie looduskaitse linnulennulist ajalugu koos värskemate andmetega rahvusparkide ja kaitstavate liikide kohta.

Keskonnaministeeriumi uue väljaande on koostanud Kalev Sepp Looduskaitse Uurimiskeskusest. Kogutiraažiks saab 10 000, millest 5500 mappi saab Kalev Sepa sõnul koolide jaoks haridusministeerium, ülejäänud jagatakse looduskaitseasutustele ja viiakse enamasti koolidesse müüki.

Kui mappe on võimalik hiljem täiendada lisalehtede trükkimisega, siis paar tuhat müügieksemplari tuleb trükikojast raamatuks köidetuna.

Eesti looduskaitsekorraldus on riigi iseseisvumisest saadik teinud läbi märkimisväärsed muudatusi, mida pole kooliõpikutes ega muude üldkättesaadavate ülevaatlite väljaannetega seni suudetud operatiivselt kajastada. "Üheks tõukeks, mis sundis uue looduskaitsemapi taolist väljaannet tegema, oli kurb tõdemus ülikooli geograafiaüliõpilastele peetud loengutest: isegi nii loodushuviline seltskond ei teadnud, et meil on peale Lahemaa rahvusparki veel kolm rahvusparki," ütles Kalev Sepp.

Nüüd saab Taani kuninga 1297. aastast antud metsaraiekeeluga kolmel Eesti saarel alanud looduskaitseajaloo

tähtsündmustest ülevaate ühte mappi kokkuvõetult. Tähtsusetu pole seegi, et mapp sisaldab ka korraliku looduskaitsekaardi.

Kaitstavate looduse üksikobjektide ülevaadet illustreerivad tunnustatud looduse populariseerija Fred Jüssi värvifotod Väike-Pakri saare pangast, Kostivere karstialast ja Keila joast. Eraldi tutvustatakse liikide kaitse põhimõtteid ja kaitsealuseid kivistisi. Hulgaliselt näiteid ja kauneid illustratsioone leiame ka taimestiku ja loomastiku kaitse peatükkides. Mõnelegi võib tulla üllatusena, et Punane Raamat pole kaugeltki nõukogude korraga seotud "punane" sünnitis, vaid 1949. aastal Šveitsist pärit ja hiljem rahvusvaheliseks laienenud algatus.

Mapis esitatakse ka kaitsealade liigi-

tamise praegused põhimõtted ning ülevaade meie neljast rahvusparkist. Vastuse saab ka küsimustele, miks ja kuidas kaitsta elupaiku, kasvukohti ja maastikke. Kuivõrd looduskaitse ei saa toimida vaid ühe riigi piires kehtestatud kaitsemeetmetega, tutvustab mapp ka Eestiga seotud rahvusvahelisi looduskaitse kokkuleppeid ning Euroopas ja maailmas järgitavaid põhimõtteid.

Looduskaitse ei toimi, kui see jääb vaid deklaratiivseks. Seepärast leidub mapis ka nõuandeid, kuidas looduses käituda nii, et me ise ja meie lapsedki looduslikku mitmekesisust nautida saaksime, et seeni ja marju jaguks ka tulevikus ja linnulaul meie metsades kunagi ei lakkaks.

VALLI VOOR